

GRAP-Ambitie 2010 -2013

Vastgesteld door de Raad op 20 september 2010

Inhoudsopgave

1. Wat is het GRAP ?
2. Het GRAP is succesvol !
3. GRAP-Ambitie 2010-2013: Continuïteit en Vernieuwing !
4. Overzicht GRAP-projecten 2006-2009.

1. Wat is het GRAP ?

Hoofddoel en visie

Het GRAP (GroenstructuurActiePlan) is al sinds 1997 een begrip in Enschede. Het GRAP is een door de Raad vastgestelde beleidsvisie en uitvoeringskader voor de stedelijke hoofdgroenstructuur. Aan het GRAP is een jaarlijks uitvoeringsbudget verbonden.

Het GRAP is gericht op de aanvulling, reconstructie en vervanging van de stedelijke groene hoofdstructuur incl. de verbinding daarvan met het buitengebied.

De kernwaarden daarbij zijn (in willekeurige volgorde): de gebruiksmogelijkheden, de ecologische (verbindings-) waarde en de bijdrage aan de ruimtelijke identiteit en structurerende betekenis.

De stedelijke groene hoofdstructuur bestaat uit de belangrijke lijnvormige elementen , de bijzondere groengebieden , de hoofdonderdelen van het wijkgroen en de stadsranden en de wiggen.

Belangrijke lijnvormig elementen: de uitvalswegen en de singels, de spoortracés, de A-35-zone, het Twentekanaal. Deze ontsluiten niet alleen, maar zijn ook erg bepalend voor het beeld van de stad.

Bijzondere groengebieden: parken en begraafplaatsen. Dit zijn de groenen longen van de stad en erg belangrijk als rustpunten.

Hoofdonderdelen van het wijkgroen. Het groen in de directe woonomgeving is essentieel voor woonkwaliteit, leefbaarheid en duurzaamheid.

Stadsranden en wiggen: de stadsranden en wiggen zijn belangrijk als uitloopgebied. en brengen natuur en landschap in de stad. De landschappelijke en ecologische waarden blijven gewaarborgd.

Strategie

De beschikbare middelen worden door B&W in jaarschijven toegekend aan "GRAP-waardige" groenprojecten. Dit gebeurt op basis van voorstellen vanuit de stadsdelen. Een groenproject is GRAP-waardig als het:

- een bijzondere bijdrage levert aan het hoofddoel en de visie van het GRAP,
- niet (volledig) financieerbaar is uit andere bronnen,
- gebaseerd is op een visie.

Er wordt bij alle projecten actief gezocht naar kansen om aan te sluiten op initiatieven en uitvoeringsprojecten van interne en externe partners en op die manier zoveel mogelijk aanvullende financiële middelen te genereren.

2. Het GRAP is succesvol !

Tastbare resultaten

Het GRAP heeft in de periode 2006-2009 tot veel tastbare resultaten geleid. Er is een groot aantal grotere als kleinere projecten uitgevoerd.

Een aansprekend voorbeeld van een groter project is de uitbreiding van het Volkspark. De herinrichting van de Langelobrink is een goed voorbeeld van een kleiner project.

Volkspark

Het Volkspark is in de periode 2006-2007 in samenwerking tussen de Volksparkcommissie en de gemeente uitgebreid door de herinrichting van de ertoe behorende sportvelden. De voormalige voetbalvelden maken nu integraal deel uit van het park. Daardoor is de eenheid van het park verbeterd.

De uitbreiding heeft een open karakter met daarin ondermeer ruimte voor recreatie, een trapveldje, een zonneweide, een fontein, een “theatertje” en een promenade. Er is een prominente ingang gekomen aan de kant van de buurt Horstlanden-Veldkamp.

Langelobrink

De herinrichting van de Langelobrink maakt deel uit van het project “De Unieke Brink”. In dit project krijgt iedere brink een geheel eigen unieke inrichting. De wensen en behoeften van bewoners, woningbouwcorporatie Domijn en de gemeente zijn hierbij het uitgangspunt. Bewoners spelen een belangrijke rol bij de herinrichting. Zij bepalen het resultaat en hebben het laatste woord als het gaat om het ontwerp, de realisering, het beheer en het onderhoud van de brink. Hierdoor krijgt elke brink een eigen aanzien en identiteit.

Waardering

Het GRAP heeft er mede toe geleid, dat er veel waardering is voor het groen in Enschede. De Enschedeers gaven in 2009 een 6,8 voor de kwaliteit van groen in hun woonomgeving en een 7,1 voor de hoeveelheid groen. Voor de parken gaven de jongeren (12-17 jaar) een 7,2 en de volwassenen (18 jr. e.o.) een 7,8.

Samen met partners

De strategie om actief te zoeken naar partners om groenprojecten te realiseren is succesvol gebleken. Op basis van een regulier budget uit de Programmabegroting RO (in 2006-2007 €330.000 p/j en in 2008-2009 €250.000 p/j) is het gelukt om veel aanvullende middelen te genereren. Daardoor was in de periode 2006-2009 het totaal beschikbare investeringsvolume ca. €2,2 miljoen= gemiddeld ca. €550.000 per jaar. Belangrijk daarbij waren reguliere en incidentele bijdragen vanuit het ISV-2 (Stedelijke Vernieuwing), het Meerjaren Investeringsprogramma Riolerings, Waterschap Regge en Dinkel en de Volksparkcommissie.

Als bijlage is een volledig overzicht opgenomen van de groenprojecten, waaraan in 2006-2009 middelen zijn toegewezen vanuit het GRAP. De meeste projecten op het overzicht zijn al uitgevoerd, sommige zijn in uitvoering en de overige zijn in voorbereiding.

Het overzicht van de in 2006-2009 met GRAP-middelen gefinancierde projecten wijkt af van de in het GRAP 2006-2009 opgenomen lijst met voorgenomen projecten. Dit heeft twee belangrijke oorzaken. Enerzijds is een deel van de voorgenomen projecten uitgevoerd zonder dat daarvoor GRAP-middelen zijn aangewend. Anderzijds sluit een deel van de wel gefinancierde projecten aan bij in 2006 nog niet voorziene projecten van partners.

3. GRAP-Ambitie 2010-2013: Continuïteit en Vernieuwing !

Waarborgen en versterken

Het resultaat mag er zijn, maar het GRAP is niet af! De ambitie om het groene karakter van Enschede te waarborgen en verder te versterken blijft ! Deze ambitie sluit aan bij het Coalitieakkoord Vertrouwen in Enschede, vormt de kern van de in Enschedese GroenAgenda en wordt breed gedragen door de wijk- en dorpsraden en het GroenBeraad.

In het Coalitieakkoord kiest de nieuwe coalitie voor een impuls in de vergroening van woonwijken en dorpen, vooral met inzet van bewoners.

De GroenAgenda laat zien hoe groen Enschede is en hoe er aan het groen wordt gewerkt. Uitgangspunt daarbij is steeds dat groen geen franje of sluitpost is en dat er vijf belangrijke Groene Waarden zijn: voor de versterking van de leefbaarheid, de economie, de volksgezondheid, natuur landschap en duurzaamheid. In combinatie met het groenbeheer vervult het GRAP hierbij een belangrijke rol.

De GroenAgenda presenteert daarnaast een aantal Groene Pepers: frisse, inspirerende ideeën voor het werken aan groen. De Groene Pepers hebben vooral betrekking op: het versterken van de bewonersinbreng bij beheer, het verhogen van de gebruikswaarde van het groen en het realiseren van bijzondere toevoegingen.

Ter voorbereiding op de GroenAgenda en de herijking GRAP is intensief overleg gevoerd met de wijk- en dorpsraden en het GroenBeraad. Uit dit overleg kwam naar voren dat deze partners vooral willen inzetten op de stedelijke groenstructuur en de stadsranden. Bij de stedelijke groenstructuur ligt de nadruk op de directie woonomgeving, incl. de parken. Het betreft zowel de bewonersinbreng bij het beheer als de versterking van de kwaliteit en de gebruikswaarde.

Continuïteit ...

Leidend blijven het bestaande geheel van hoofddoel, visie en strategie. Dat wordt breed gedragen en is in de afgelopen jaren een succesformule gebleken.

Ook blijvend zijn de specifieke doelen uit het GRAP 2006-2009:

- de inzet op het waarborgen en versterken van de kwaliteit en de gebruikswaarde van het wijkgroen, incl. de parken,
- het veiligstellen van de monumentale en bijzondere boomstructuren van ringen en radialen.

De hoeveelheid en het type groen kent per wijk grote verschillen. Sommige wijken vragen om versterking van de eigen identiteit, andere moeten worden omgevormd omdat de wijkopzet verouderd is. Een visie per wijk is uitgewerkt in de gids “Sprekend Enschede”. Bij het groen in de wijken gelden twee bijzondere aandachtspunten: de stadsdeelcentra en de gebieden met een herstructurerings- of veranderingsopgave.

Elk park heeft een eigen identiteit, met bijbehorende faciliteiten en gebruiksmogelijkheden. Aan de grotere parken is een specifiek thema toegekend. Tot de parken horen ook de twee grote en de kleinere begraafplaatsen.

... en Vernieuwing.

In de Gids Buitenkans (2007) en de Herijking RO-visie (2009) zijn m.b.t. de stedelijke hoofdgroenstructuur aanvullend een aantal nieuwe beleidsdoelen vastgesteld voor de stadsranden en de wiggen, Rondje Enschede, de Zonstructuur en de Locale Ecologische Hoofdstructuur. Deze doelen horen tot de specifieke doelen van het GRAP

In de stadsranden en wiggen wordt (net als in de rest van het buitengebied) ruimte geboden voor initiatieven die gericht zijn op economische vernieuwing incl. recreatie, voor landgoederen en voor wonen. Daarvoor gelden strikte, deels nader te bepalen voorwaarden. Er wordt een eenduidige en territoriale bepaling van het begrip stadsrand ontwikkeld, en de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden van de stadsrand worden gewaarborgd. Aansluitend op de Landinrichting zijn in de stadsranden een aantal deelprojecten benoemd. Een belangrijke onderdelen is het Rondje Enschede

Het Rondje Enschede is een groene wandel- en fietsroute met pleisterplaatsen rondom de stad, incl. PR2-plaatsen. PR2 staat voor Park, Ride en Recreation. De pleisterplaatsen krijgen als thema's natuur (beleving en educatie), cultuurhistorie, erfgoed, kunst) en amusement (sport, spel, tijdelijke evenementen, kleinschalige horeca en water). In 2009 is het eerste deel van het Rondje geopend.

De Zonstructuur staat voor een te ontwikkelen groen radiaal netwerk in de stad met langzaamverkeersroutes over bestaande wegen, dat aantakt op het Rondje Enschede en eindigt in groene attractiepunten in het buitengebied.

De Lokale Ecologische HoofdStructuur staat voor het bepalen, borgen en versterken van het geheel van groene plekken en verbindingen met ecologische waarden. Deze LEHS bestaat voor het grootste deel al. Belangrijke onderdelen zijn de parken, de spoortracés, het wijkgroen, het Twentekanaal en de oevers ervan, de A-35-zone en de ecologische verbindingzones tussen het noordelijke en het zuidelijke deel van het buitengebied.

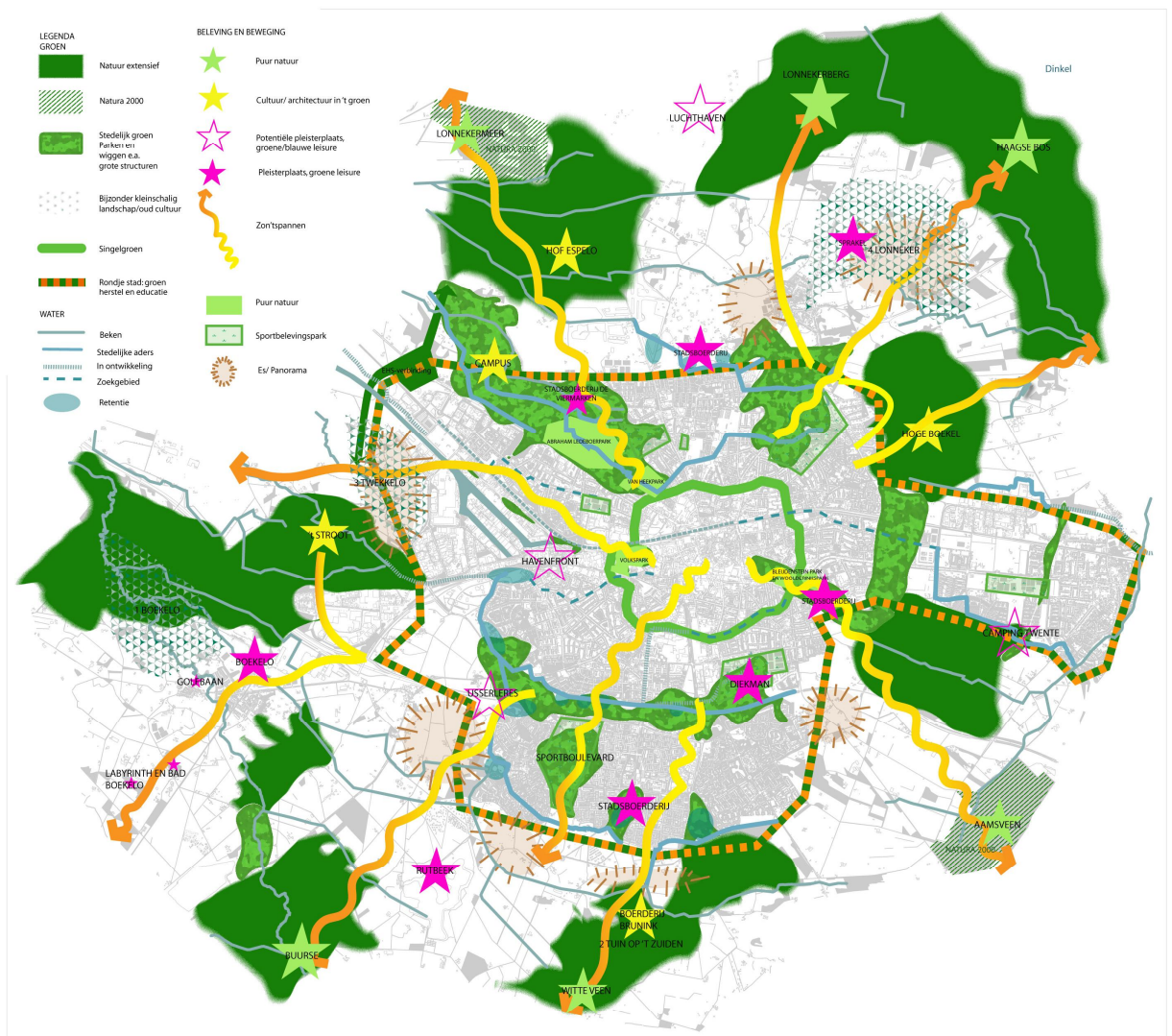
Als bijlage is een volledig overzicht opgenomen van de groenprojecten, waaraan in 2006-2009 middelen zijn toegewezen vanuit het GRAP. Opvallend is dat het

overzicht veel kleine projecten bevat. Dit is een gevolg van het op veel plekken samenwerken met partners. De bereiken van substantiële resultaten, ook m.b.t. de nieuwe beleidsdoelen vraagt echter om meer focus.

Financiën

Voor de periode 2010-2013 is- net als in 2008-2009 - vanuit de Programmabegroting RO een jaarlijks budget beschikbaar van €250.000. Dit budget vormt, net als de afgelopen jaren een solide basis om aanvullende middelen te genereren. De bestaande en nieuwe specifieke doelen vragen daarom.

Het Rondje Enschede en de Zonstructuur.

4. Overzicht GRAP-projecten 2006-2009.

project	toelichting	Investering 1)
Volkspark	herinrichting/ uitbreiding	€10.000
Broekheurneweg	boombeplanting	€28.000
Wooldriksweg	boombeplanting	€90.000
Van Heekpark	herinrichting	€63.000
Lonneker	dorpsplein	€20.000
Rigtersbleek	plantsoen	€22.000
Hartogplein	herinrichting	€40.000
Buurtpark Glanerbeek	herinrichting	€90.000
Cromhoff-park	inrichting	€208.000
Bultserve	opwaardering	€53.000
De Posten	project Unieke Brink	€100.000
Hesselinklanden	Project Hofje	€10.000
Boswinkel	buurtgroen	€183.000
Oost-Boswinkel	buurtpark	€85.000
Gronausestraat	herinrichting Glanerbrug-C	€100.000
Emmastraat	boombeplanting	€67.000
Blekerstraat	boombeplanting	€15.000
Ledeboerpark	reconstructie	€208.000
Oldenzaalsestraat	boombeplanting	€53.000
Hart Stadsveld	reconstructie wijk/ buurtgroen	€40.000
Ter Kuilestraat	boombeplanting	€35.000
Voortsweg	boombeplanting	€20.000
L.Buddestraat/ Van Heekstraat	boombeplanting	€7.000
J.E.Swierstraat	realisatie groen (m.n. bomen)	€2.000
Hogeland-Noord	reconstructie wijk/ buurtgroen	€68.500
Glanerbeekzone	renovatie	€50.000
Bultserve	renovatie park (afronding)	€25.000
H.Smeltweg/ J. Wagelaarstraat	Kwaliteitsimpuls buurtgroen	€35.000
Boswinkel	buurtgroen (aanvulling 2007)	€12.000
Stroinkslanden-Z	reconstructie wijk/ buurtgroen	€80.000
Klokkenplas	herinrichting	€100.000
stadsranden	divers, i.s.m. Landinrichting Noord	€150.000
Totaal 2006-2009		€ 2.170.000 (= € 542.500 p / j)

1) gedekt door het reguliere GRAP-budget en aanvullende incidentele budgetten